

İDARE MERKEZİ
ANKARA, İstanbul Caddesi
Maarif Eminliği yanında

İSTANBUL BÜROSU
İstanbul, Ankara Caddesi
Nº — 87

HAYAT

Fiatı her yerde 15 kuruş
seneligi, posta ile 7,5 Türk Lirası
(Ecnebi Memleketlere 7,5 Dolar)

Abona ve ilan için İstanbul
bürosuna muracaat edilir
Yazı işlerinin mercii Ankara
merkezidir

Hayata, daima hayata.. Dünyaya daha çok hayat katalım!

— NIETZSCHE —

Cilt: IV

Ankara , 22 Teşrinisani , 1928

Sayı: 104

Moon.

To be successful it is calculated that the rocket must have a liberation speed on the surface of 6664 miles per sec. The greatest known speed today is about 3 miles per sec.

Assuming the rocket does not reach the speed of liberation then there will be a free fall back to earth.

Earth

(2) Two blocks with a coil spring in between

Spring compressed

(3) Substitute a plate pushing against the atmosphere for the right hand block

It is rock spring exerting resistance against a

(1) Rocket in normal flight. —→

(2) Rocket being reversed by its crew on nearing the surface. —→

Rocket reversed, propelling gas now acting as a brake. —→

No atmosphere therefore sky is always black.

Surface of the Moon

CHRYSLER

To prevent the rocket smashing itself on the moon's surface or on its return on reaching the earth it is suggested that provision would have to be made...

A map of Great Britain showing the locations of Perth, Edinburgh, and London. A line with arrows at both ends connects Perth and London, with the text "Gun 382 miles long" written next to it.

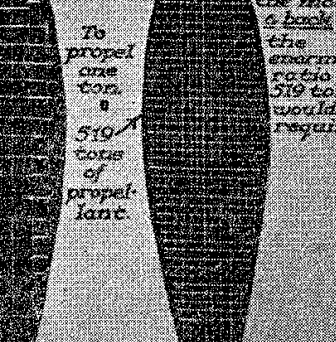
On the return journey it will be necessary to brake the flight of the rocket on reaching the upper layer of the earth's atmosphere.

M. Feterie predicts that within twelve years a manned rocket will be invented to reach a height of 62½ miles.

Top of atmosphere
62½ miles

Gradient height
about 6½ miles

Surface
Earth

To propel one ton $\nearrow$ 519 tons of propellant.

To go to the moon ~~a back~~ the enormous ratio of 519 to 1 would be required.

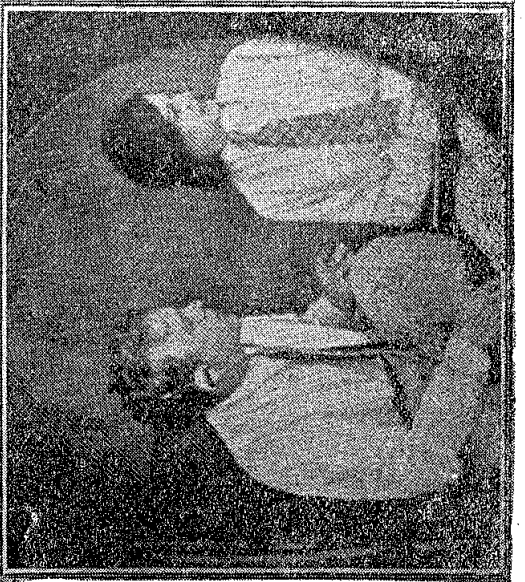
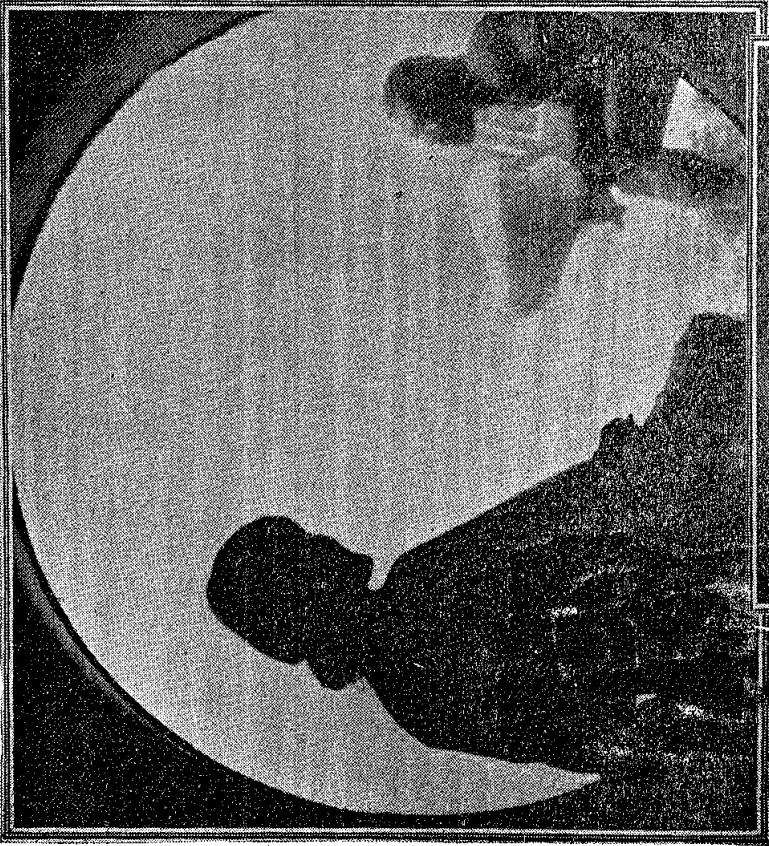
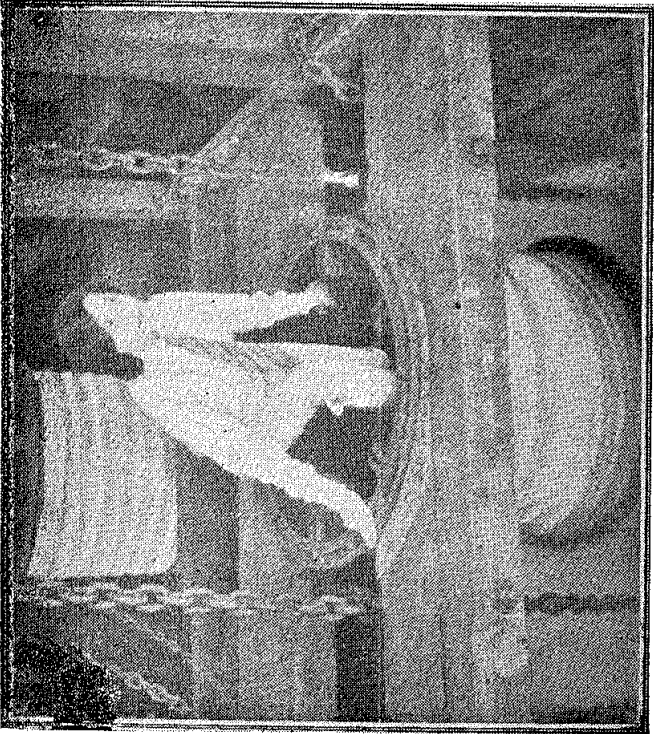
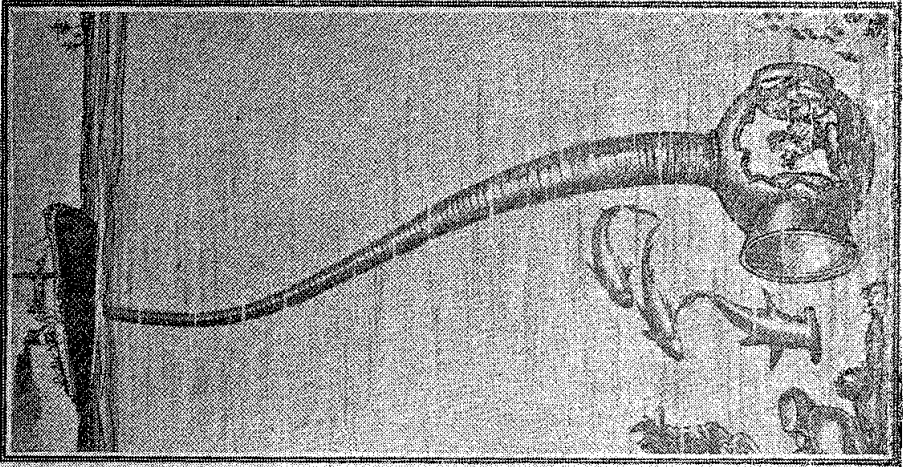
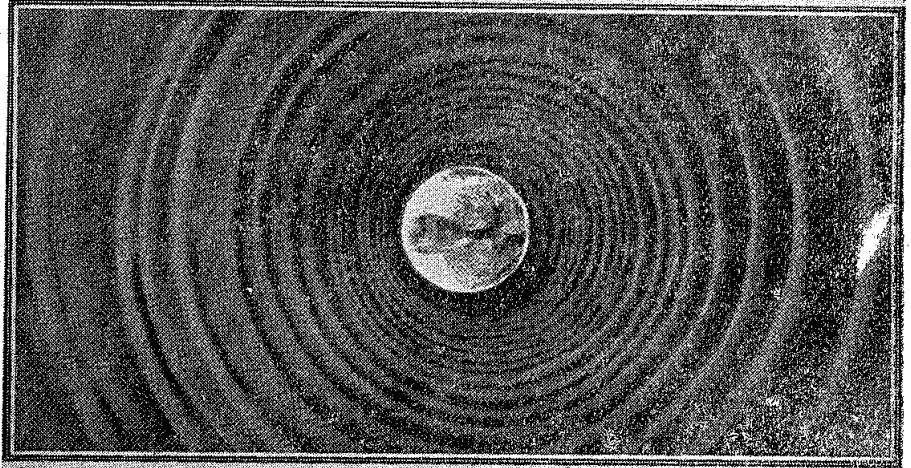
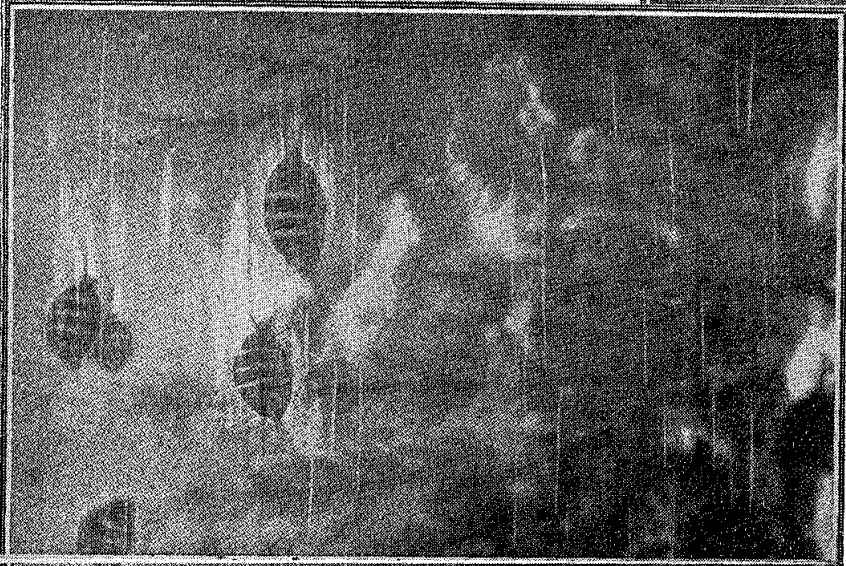
2 — Dünya ile kamer arasındaki mesafe 227,000 mildir.

3 — Kamere mermi atmak için lâzım olan topun uzunluğu hemen hemen İngiltere erazisi kadardır.

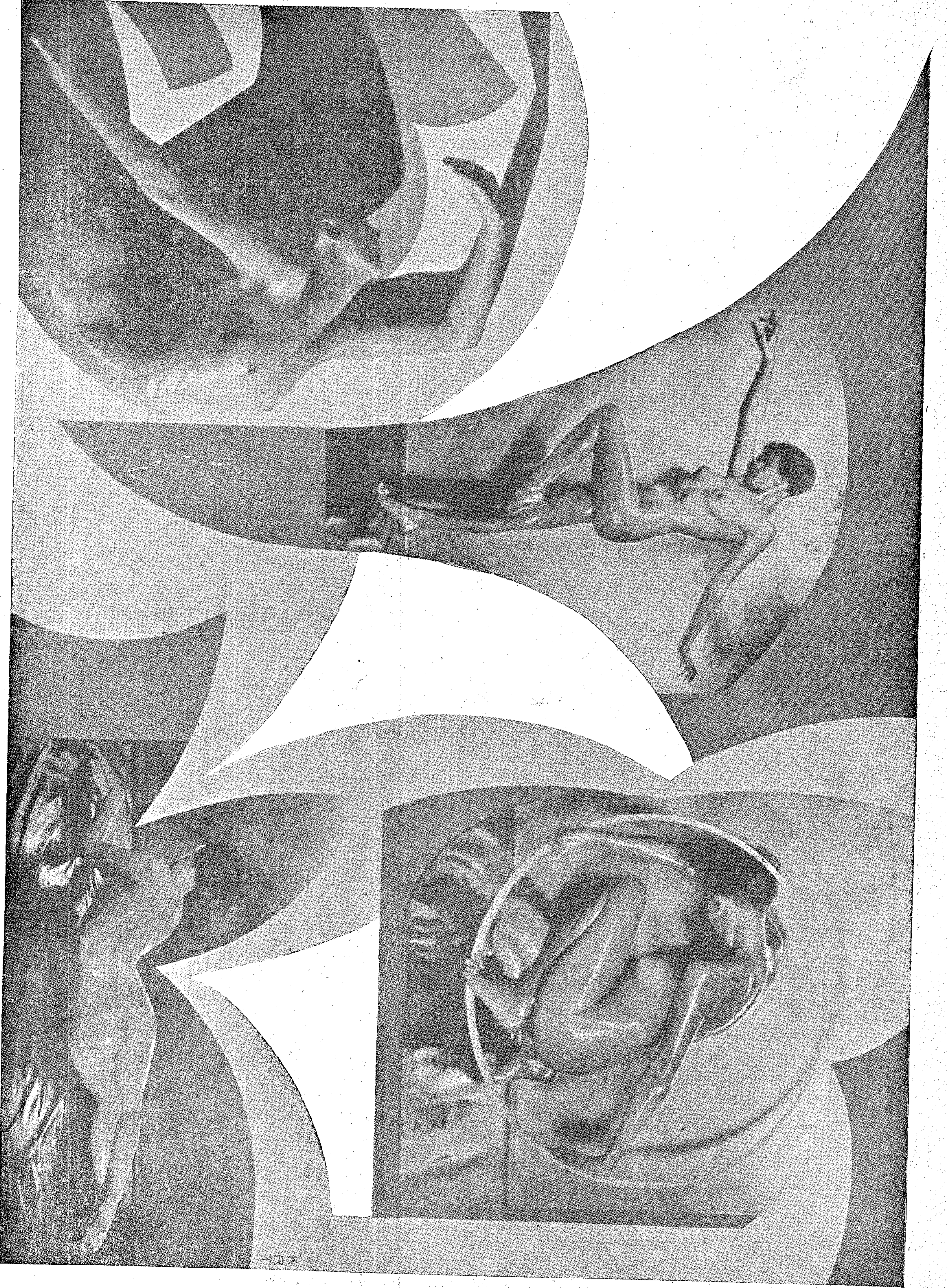
5 — Mermi kamere yetiştiğinde, onun sathına çarpıp parçalanmamak için otomatik bir hareketle geriye cevrilir ve edoğru atılan fişekler kamerin cazibesini tadil eder ve kolayca kamere iner.

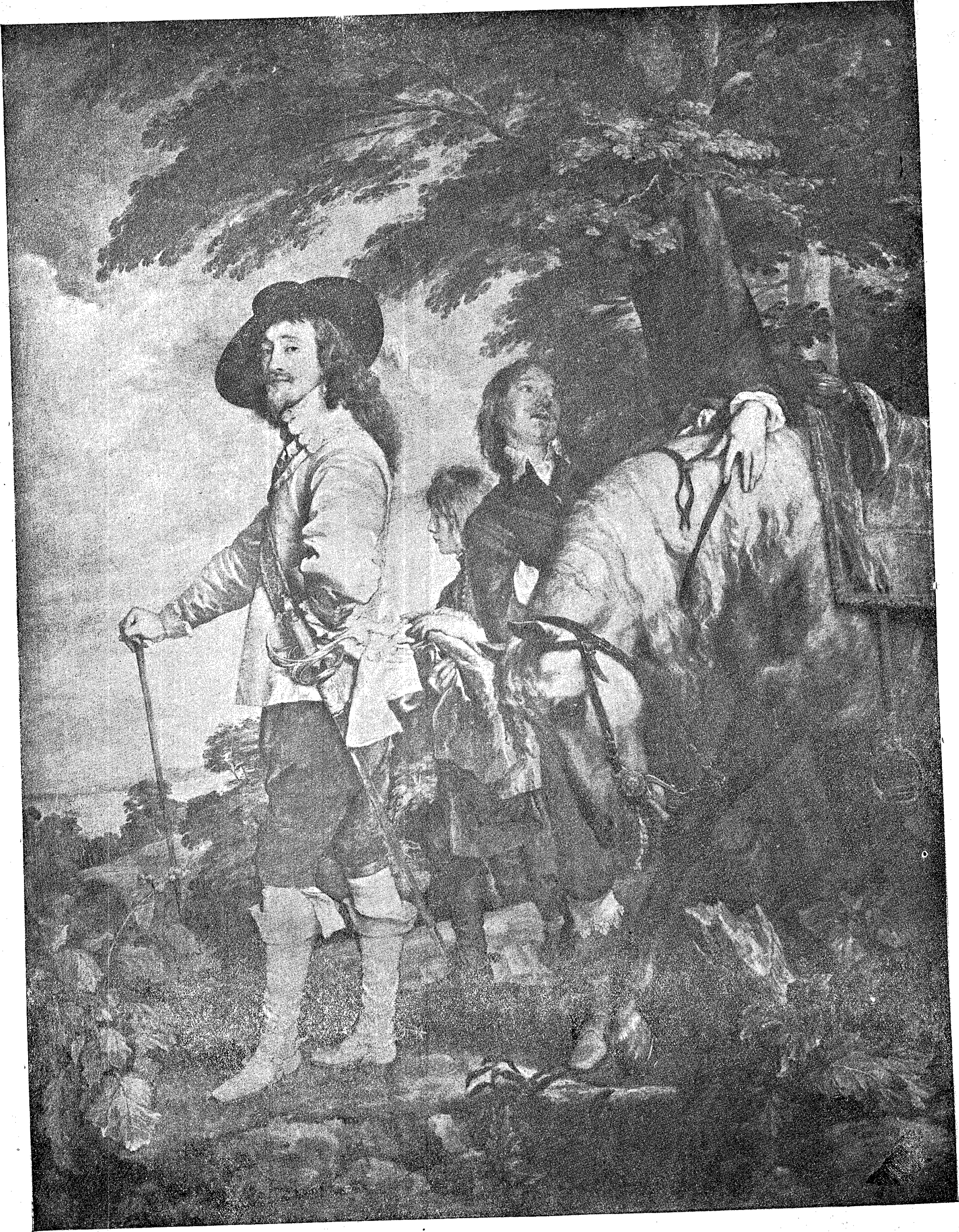
7 — Şimdiye kadar balonla 66 3/4 mil yukseğe çıkılabilmıştır. 12 sene içinde 62 1/2 mil irtifaa çıkılabileceği tahmin ediliyor.

8 — Kamere atılacak mermideki tertibat.

Sanatta yeni zeekun tezahürlerine bir kaç misal

— Yazısı metindedir —

İngiltere Kralı birinci ŞARL

HAREKETLER:

SANAT VE FEN ÂLEMİNDE

Kamere seyahat — Deniz altında tetkikler — Sanat âleminde yeni bir zevk

Yazan : KÂZIM SEVİNÇ

Fen ve sanat dünyasında durup dinlenme bilmeyen bir faaliyet vardır. Her ilim adamının zekâsı, her gün yeni bir hakikata temas ediyor. Bunlardan bazılarını burada gözden geçirelim:

Fransız fen âlimlerinden, tayyareci «Esnault Pelterie» geçen hafta Londrada Kamere seyahat hakkında bir konferans vermiştir. Burada kendisinin ayda (Piko) dağını gösteren bir resmini görüyoruz: Bu resim, Paris rasathanesinin fotoğrafları esas ittihaz edilerek yapılmış ve dağın gölgesini şekli, zamanı ve o dakikadaki arz, Kamer ve güneşin vaziyetleri nazari dikkata alınmıştır.

Kamerde hava olmadığı için, sema daima karanlıktır gündüzün yıldızlar, bizim dünyamızda gece gördüğümüz parlaklıkta görünür. (Ay) da hava olmadığı için "inkisari ziya,, da olmaz. Orada gündüz ziyası yalnız, doğrudan doğruya güneşe maruz olduğu zamanda bulunabilir. Mesela güneş (Piko) dağının arkasında olduğu zaman, dağın mütekabil tarafı temamiyle karanlık olur. Arzdan in'ikâs eden aydınlık kamerde hafif mai bir iltima hasıl eder.

Kamerin diğer resimlerinden birinde muazzam (Plato) krateri ile, arkasında (Piko) dağı görünüyor. Dağın uzun

müsellesi gölgesi, irtifainin ölçülmesine yardım eder.

Kamerin, biz yalnız bir cephesini görebiliriz. (Ay) a kadar gitmek için yapılan bütün projeler, işte, kamerin bu görünmeyen cephesini tetkik etmek içindir.

M. Robert Esnault-Pelterie, İngilterede tayyare kulübünde verdiği konferansda, şimdilik insanların kamere kadar gitmesi mümkün olmadığını söylemiştir. Bu defa yalnız infilâk hâlindeki fişeklerin aksül'amel tesiriyle kamere gönderilecek merminin içersine otomatik fotoğraf makineleri konacak. Mermi kamerin cazibesi dahilinde girdiği vakit, orada devrana başlayacak, (Ay) ın görülmiyen kısmının fotoğrafları alınmaya başlayacaktır. Projenin bütün tertibatı en ince hesaplara göre yapılmıştır. M. Pelterie, esaslı müşkilâta merminin geri dönmesi için yapılacak otomatik tertibatta tesadüf etmiştir.

M. Pelterie, konferansında, evvelce (Jules Verne) nin ileri sürdüğü mermi usulünü tetkik etmiştir; mumailayh demiştir ki: "bugün, top içerisinde atarak bir mermiyi arzın cazibesinden harice çıkarmak için elimizde hiç bir kuvvet yoktur; bundan başka, böyle bir mermiyi atacak topun uzunluğu (282) mil olmalıdır; içinde bulunacak bir insan, kendi ağırlığının (21,000) misli bir

tazyika maruz kalacaktır. Halbuki böyle müthiş bir tazyika karşı koymak için hiç bir vasıta hatıra gelemmez. Şimdilik düşünülebilen en makul nazariye, fişek usulüdür. Yoksa (atom) daki muazzam kuvvetin insan iradesini zencirlemeyeceği zamanı beklemek lâzımdır.

Fişenk projesi hakkında daha fazla malumat almak istersek M. Pelterieyi dinleyelim:

Arzdan atılacak olan mermideki fişenkler, otomatik tesisatlar, infilâk ettikçe, mermi, fişenklerin gittiği istikametini aksi tarafa doğru itilecektir. Mermi aydan uzaklaştıkça, arzın cazibesi azalacak, buna mukabil, merminin kuvvei muharrikesi sabit kalacaktır; bu suretle, hava tabakasından çıkıncaya kadar, sür'ati artacaktır. Yapılan ince hesaplara göre, merminin, arzdan hareketinde ki sür'ati, saniyede (6.664) mil olmalıdır; halbuki bugünkü bildiğimiz en fazla sür'at, saniyede (3) mildir,

Mermi kamerin cazibesine dahil olduktan sonra, (ay) ın üzerindeki kayalara çarparak parçalanmamak için tertibat alınmak lâzımdır. Bunun için otomatik bir hâlde, merminin geri çevrilmesi icabeder; bu taktirde fişenklerin infilâkı mermiyi yukarıya iter; bu itiş kamerin cazibesini tadil

eder; böylece mermi yavaşça kamere iner.

Merminin şiddetle sukutunu men için bir siperi sukut ta düşünülmüştür; fakat paraşütün içindeki tazyik o kadar korkunç olacaktır ki, bunun neticesinde 3,604 fahranhayt derecelik bir hararet hasıl olacaktır. Bu hararet, bir saniyede paraşütü yakacaktır.

Merminin aya avdetinde de kolaylıkla sukutu için ayrıca düşünülmek lazım gelir.

Pelterieye göre (12) sene içinde, bir insanı, 62½ millik bir yüksekliğe çıkarabilecek bir mermi yapılabilecektir. Bu defa, yalnız gelecek sene otomatik fotoğraf teşkilatıyla diğer fenni alatla mücehhez bir mermi, kamere gönderilecektir.

Bakalım! küçücük peykimiz bizi ne vakit istikbal edecektir?

..

Şimdi biraz da deniz altındaki dünyadan bahsedelim : Mrs. G . E Williamson ve kocası Atlas denizinde (Bahama.) adaları etrafında deniz dibine dalarak, bir çok dikkata şayan müşahede ve fotoğraflar elde etmişlerdir : Büyük bir tiransatlantik vapurunun anbarından hortum şeklinde bir cihaz denizin dibine inmektedir; bunun aşağısında « küp » e benzer bir kısım vardır; bu küpün ağzında kalın camdan bir pencere bulunuyor; hortum kabili inhinadır. Mrs. Williamson ile kocası buraya fotoğraf makineleriyle beraber oturuyor, etraflarındaki dünyayı seyrediyorlar.

İlmî tetkikler için bu tertibatın, çok büyük faydası görülmüştür. Bu mütefennin

karı koca, deniz altında ne hay rete şayan şeyler anlatıyorlar:

İşte bir orman ki ince çamlardan mürekkep zannedilir; renk renk kuşları andırır; siyah ve altın çizgili balıklar çok caziptir. Bazan yukarıdaki büyük balıklar şikârlarını bulmak için aşağılara kadar inerler.

Hulasa, tabiatın güzelliği, deniz içerisinde daha başka bir hususiyet arzeder.

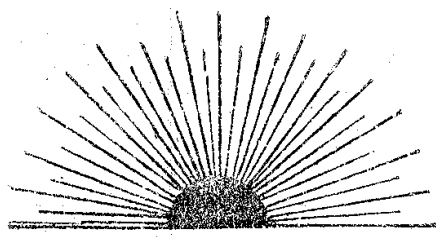
..

Bu haftaki müşahedelerimize nihayet vermezden evel son sanat telâkkilerinin ibda ettiği nefiseleri de gözden geçirelim : bu günkü mükemmel vücut eski Yunan kılâsık sanatından öğrendiğimiz endamın, çok incelmış, narin bir şeklidir. Canlı por-selen ismini taşıyan bu sayfalardaki dört genç kız resmi ressam (Maurice Beck) ile (Helen mak Gregor) taraflarından yapılmıştır.

Sanatkârlar resimlerinde birer bronz heykel, yahut por-selen parçası manzarasını tecessüm ettirmeğe çalışmışlar, ve, cidden muvaffak olmuşlardır. Buradaki plastik vaziyetlerin güzelliği, (Venüs de Milo) ile mukayese edilirse incelik itibariyle daha cazip görünür.

Demek ki bu günkü güzellik telâkkisi tenasübün incelik şeklinde tebarüzüdür,

KÂZİM SEVİNÇ

Karadeniz Akdeniz Kızıldeniz

Ekser coğrafi isimlerin ilk tesmiyesinde fikirden ziyade his ve fantazi amil olmuştur, rasgele ve mahdut bir görüşle verilmiş olan bu isimler karşısında coğrafyacılar epi müşkilâta uğrarlar. Valniz bir dağa cenup sakinleri başka, şimal sakinleri başka bir isim vermekle kalmaz, birçok dağlar aynı ismi taşıdığı gibi bazan halk suyunu içtiği ırmağın ismini bilmez, yalnız ırmak der ve yahut aynı ırmağa her yerde muhtelif isimler verir.

Mamafi daha ilmî coğrafya fikri mevcut olmadan evel, beşeriyet arz ile meşğul olmuş, birçok umumî tabirat ve taksimat vücade getirmiştir ki bunların ekserisi coğrafi isimler nâlinde el'an yaşamaktadır. Zahiren manasız görülen bu isimleri tesmiye tarzında pek esaslî bir mantık hakim olduğu görülür.

Denizler beynelmileldir. En umumî coğrafi tabirleri bilhassa deniz isimlerinde tesadûf edilir. Bir deniz etrafında bulunan milletlerin her biri o denize ayrı ayrı bir isim verirlerse {ekseriya denizi seven ve onu benimseyen kavimlerin verdiği isimler umumî bir kabule mazhar olup, diğer lisanlara aynen ve ya tercüme suretiyle nakledilir. Türkler yakından temas ettikleri denizlere isim vermekte büyük muvaffakiyet göstermişlerdir. Karadeniz, Akdeniz, Kızıldeniz ... isimleri gerek tesmiye, gerek ifade ettiği fikir ve mana itibariyle tetkike şayan tabirlerdir.

“Karadeniz,” e kadim Yunanlılar ilk zamanlarda misafir sevmez deniz manasında “Pontos axeinos,” derlerdi. Karadeniz seferlerine ait kadim destanlarda tasvir edilen maceralara göre bu isim pek yerindedir. Fakat bilâhare Yunanlılar isimde bir uğursuzluk hissederek eski ismi “Misafirperver deniz - Pontos éuxeinos,”a tahvil etmişlerdir. Kadim asırlara ait bazı eserlerde burası “Eskit denizi,” diye anılmaktadır. Sekizinci ve onuncu